

Α' ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΝΟΜΟΤΕΧΝΙΚΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΣΧΕΔΙΩΝ ΚΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ ΝΟΜΩΝ

ΕΚΘΕΣΗ ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Ρύθμιση θεμάτων Ολυμπιακής Προετοιμασίας και άλλες διατάξεις»

I. Επί του άρθρου 1 Νσχ

Το άρθρο 1 του νομοσχεδίου ρυθμίζει θέματα εισόδου, παραμονής και εργασίας αλλοδαπών εργαζομένων για τους Ολυμπιακούς Αγώνες του 2004. Η πρώτη παράγραφος του άρθρου 1 προσδιορίζει ότι αλλοδαποί υπήκοοι τρίτων χωρών εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης που θα απασχοληθούν ως εξειδικευμένο προσωπικό για τις ανάγκες των Ολυμπιακών Αγώνων λαμβάνουν εθνική θεώρηση εισόδου και άδεια παραμονής/εργασίας για τον σκοπό αυτό κατά παρέκκλιση των σχετικών ρυθμίσεων του ν. 2910/2001 περί αλλοδαπών. Μεταξύ των σχετικών προϋποθέσεων για την παραχώρηση της ανωτέρω θεώρησης, η παρ. 2 αναφέρει ότι οι αρμόδιες Προξενικές αρχές εξετάζουν, συντρέχουν τυχόν απαγορευτικοί λόγοι εισόδου στον χώρο Σένγκεν.

Ιδιαίτερη ρύθμιση γίνεται για μία ειδική κατηγορία εισερχόμενων στην χώρα για τον ανωτέρω σκοπό αλλοδαπών, και συγκεκριμένα για τα λεγόμενα «μέλη της ολυμπιακής οικογένειας». Συγκεκριμένα, ο Ολυμπιακός Χάρτης προβλέπει ότι υφίσταται δικαίωμα εισόδου στην διοργανώτρια χώρα όλων των μελών της ολυμπιακής οικογένειας με βάση την επίδειξη του ολυμπιακού δελτίου διαπίστευσης και του διαβατηρίου ή άλλου επίσημου ταξιδιωτικού εγγράφου, χωρίς να ακολουθούνται οι συνήθεις διαδικασίες και διατυπώσεις. Σε μία τέτοια περίπτωση όμως, θα πρέπει να προβλεφθούν εξαιρέσεις από το σύστημα Σένγκεν. Η σημασία των εξαιρέσεων έγκειται στο ότι για πρώτη φορά κράτος-μέλος της ΕΕ οργανώνει Ολυμπιακούς Αγώνες υπό το νομικό καθεστώς Σένγκεν. Το άρθρο 1, παρ. 3, εδ. 1 του νομοσχεδίου αναφέρει εν προκειμένω ότι «όσοι από τους αλλοδαπούς που αναφέρονται

2

στην παράγραφο 1 αποτελούν μέλη της Ολυμπιακής Οικογένειας και έχουν λάβει θεώρηση εισόδου στον ενιαίο χώρο Σένγκεν σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1295/2003 του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 2003, δεν υποχρεούνται να λάβουν την εθνική θεώρηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1».

Πράγματι, προκειμένου να καταστεί δυνατή η εφαρμογή από την Ελλάδα του Ολυμπιακού Χάρτη, εκδόθηκε ο ανωτέρω Κανονισμός του Συμβουλίου, που εισήγαγε ένα ειδικό καθεστώς για τον χρόνο διεξαγωγής των Ολυμπιακών Αγώνων και δημοσιεύθηκε στην ΕΕ της Ευρωπαϊκής Ένωσης L/183/1 από 22.07.2003. Ο Κανονισμός έχει άμεση ισχύ στα κράτη-μέλη και επομένως και στην Ελλάδα. Ορίζει ότι η θεώρηση εισόδου παρέχεται μετά από υποβολή ομαδικής αίτησης, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι έχουν ορισθεί από τους αρμόδιους οργανισμούς και έχουν διαπιστευθεί από την Οργανωτική Επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων 2004. Η άδεια δεν παρέχεται, αν ο ενδιαφερόμενος συγκαταλέγεται στα πρόσωπα τα οποία έχουν καταχωρισθεί με σκοπό την απαγόρευση εισόδου ή αν θεωρείται ότι αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη, την εθνική ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις οιαδήποτε εκ των κρατών μελών (βλ. άρθρα 3 και 4 Κανονισμού 1295/2003). Προβλέπεται όμως ότι, και σε αυτή την περίπτωση, οι υπεύθυνες ελληνικές αρχές μπορούν να εκδίδουν θεώρηση περιορισμένης εδαφικής ισχύος σύμφωνα με το άρθρο 5, παρ. 2 της Συμφωνίας Σένγκεν (άρθρο 5, παρ. 3 Κανονισμού 1295/2003). Σύμφωνα με την ανωτέρω διάταξη, ένα κράτος μέλος υποχρεούται να μην εκδώσει άδεια εισόδου για τον χώρο Σένγκεν σε αλλοδαπούς από τρίτες χώρες που δεν πληρούν τις απαραίτητες προϋποθέσεις, εκτός αν θεωρήσει αναγκαίο να αποκλίνει από την ανωτέρω αρχή για λόγους ανθρωπιστικούς, ή για λόγο εθνικού συμφέροντος ή λόγω διεθνούς υποχρέωσης. Τότε όμως η άδεια εισόδου θα ισχύει μόνον στην επικράτεια του κράτους, και υφίσταται υποχρέωση του κράτους να πληροφορήσει σχετικώς τα άλλα Συμβαλλόμενα Μέρη του χώρου Σένγκεν.

Προκειμένου να δοθεί θεώρηση εισόδου στα μέλη της ολυμπιακής οικογένειας, το άρθρο 4, παρ. 4 του Κανονισμού 1295/2003 ορίζει τα εξής:

«Η Οργανωτική Επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων του 2004 διαβιβάζει, το ταχύτερο, στις υπηρεσίες που είναι υπεύθυνες για την έκδοση των θεωρήσεων, την ομαδική αίτηση χορήγησης θεωρήσεων, μαζί με αντίγραφα των αιτήσεων έκδοσης του ολυμπιακού δελτίου διαπίστευσης για τους ενδιαφερόμενους, όπου θα αναγράφεται το όνομα, το επώνυμο, η ιθαγένεια, το φύλο, η ημερομηνία και ο τόπος γέννησης, ο αριθμός, το είδος και η ημερομηνία λήξεως του διαβατηρίου».

Εξ άλλου, το άρθρο 5, παρ. 1 του ίδιου Κανονισμού ορίζει τα εξής:

«Τη θεώρηση χορηγούν οι υπεύθυνες υπηρεσίες για την έκδοση θεώρησης αφού εξακριβώσουν ότι πληρούνται οι όριο που απαριθμούνται στο άρθρο 3».

Ακόμη, το άρθρο 2, παρ. 6 του Κανονισμού ορίζει ότι υπηρεσίες υπεύθυνες για την έκδοση θεωρήσεων είναι «οι υπηρεσίες που ορίζονται από την Ελλάδα για να εξετάζουν τις αιτήσεις και να προβαίνουν στην έκδοση θεωρήσεων για τα μέλη της ολυμπιακής οικογένειας».

Το νομοσχέδιο ορίζει όμως, απλώς, ότι οι αλλοδαποί που εισέρχονται στην χώρα ως μέλη της ολυμπιακής οικογένειας, λαμβάνουν άδεια παραμονής που υπέχει και θέση άδειας εργασίας από το Υπουργείο Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης καταβάλλοντας τα σχετικά δικαιολογητικά, όπως και παράβολο 12,50 Ευρώ (άρθρο 1, παρ. 3, εδ. 2 νομοσχεδίου). Δεν προσδιορίζει δε τη διαδικασία, τους όρους και την αρχή που θα εγκρίνει την ομαδική αίτηση παροχής θεώρησης εισόδου. Εξ άλλου, ούτε από τον συνδυασμό των παραγράφων 3 και 1 του άρθρου 1 συνάγεται ότι προβλέπεται κάποια ειδική διαδικασία ομαδικής θεώρησης, εξέτασης και έγκρισης των αιτήσεων που έχουν υποβληθεί από την οργανωτική επιτροπή των Ολυμπιακών Αγώνων κατά τα προβλεπόμενα στον Κανονισμό 1295/2003. Θα ήταν, επομένως, ευκαίριο να διευκρινισθεί η σχέση των ρυθμίσεων του νομοσχεδίου με τις διαδικασίες που προβλέπει ο Κανονισμός στο σημείο αυτό.

II. Επί του άρθρου 7 Νοσχ

1. Με την παρ. 8 του άρθρου 7 Νοσχ καθορίζεται η διαδικασία εκδίκασης αιτήσεων για τον καθορισμό αποζημιώσεως οφειλόμενης για την προσωρινή χρήση ιδιωτικών ακινήτων, που πρόκειται να χρησιμοποιηθούν στο πλαίσιο των Ολυμπιακών Αγώνων. Η αίτηση υποβάλλεται, σύμφωνα με την παρ. 7 εδ. α', από την Οργανωτική Επιτροπή Ολυμπιακών Αγώνων και τον εκάστοτε φορέα του έργου, οι οποίοι νομιμοποιούνται ενεργητικώς, σύμφωνα με το εδ. δ'. Καθιερώνεται μεταξύ τους, επομένως, σχέση αναγκαίας ομοδικίας (76 παρ. 1 ΚΠολΔ), ώστε, αν ένας από τους δύο δεν μετάσχει εξ αρχής στην υποβολή της αιτήσεως, να είναι δυνατή η προσεπίκλησή του (86 ΚΠολΔ) και η αποφυγή της καθυστέρησης που θα μπορούσε να προέλθει από την απόρριψη της αιτήσεως. Η αίτηση στρέφεται «κατά των ιδιοκτητών ή κάθε άλλου που κατέχει νόμιμα το ακίνητο» (εδ. α'). Η διάταξη δεν καθιερώνει υποχρεωτική κοινή παθητική νομιμοποίηση. Η αίτηση παραδεκτώς στρέφεται, επομένως, μόνον κατά του κυρίου του ακινήτου, οπότε η απόφαση που θα εκδοθεί θα αποτελεί τίτλο εκτελεστό και κατά εκείνου που κατέχει το ακίνητο (325

αριθ. 2 σε συνδ. με 919 αριθ. 1 ΚΠολΔ). Ίσως θα μπορούσε να προστεθεί στη διάταξη, μετά το «κατέχει», και η φράση «και νέμεται», ώστε να υπάρχει πλήρης αντιστοιχία της με το άρθρο 325 αριθ. 2 ΚΠολΔ, που καθορίζει τα υποκειμενικά όρια της αποφάσεως η οποία θα εκδοθεί.

2. Η σχετική αίτηση εκδικάζεται από το Μονομελές Πρωτοδικείο «εφαρμοζομένης αναλόγως της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων (άρθρ. 682 επόμε.) του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας» (εδ. α'). Η αίτηση προσδιορισμού της οφειλόμενης αποζημιώσεως εισάγει γνήσια διαφορά, η οποία εκδικάζεται με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων, χωρίς όμως η σχετική απόφαση να προβαίνει στη λήψη γνήσιου ασφαλιστικού μέτρου. Πρόκειται για συνηθισμένο φαινόμενο, κατά το οποίο ορισμένη διαφορά ιδιωτικού δικαίου εκδικάζεται, για λόγους ταχύτητας και διαδικαστικής ευελιξίας, με τη διαδικασία των ασφαλιστικών μέτρων. Η σχετική απόφαση, η οποία εκδίδεται με βάση απλή πιθανολογία των ισχυρισμών (690 παρ. 1 ΚΠολΔ), προσβάλλεται τότε με ένδικα μέσα, πράγμα που προβλέπεται ρητώς στο β' εδάφιο της παρ. 8.

Ορίζεται επίσης ότι η έφεση κατά της πρωτοβάθμιας αποφάσεως εκδικάζεται από το κατά τόπο αρμόδιο Εφετείο, «το οποίο δικάζει την υπόθεση κατά τη διαδικασία των άρθρων 733, 734 του Κώδικα Πολιτικής Δικονομίας ανάλογα εφαρμοζομένων. Η απόφαση του Εφετείου δεν υπόκειται σε άλλο τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο» (εδ. β'). Τα άρθρα 733 και 734 ΚΠολΔ αναφέρονται στην εκδίκαση από το αρμόδιο Πολυμελές Πρωτοδικείο εφέσεων κατά αποφάσεων του Ειρηνοδικείου, με τις οποίες εκδικάστηκαν αιτήσεις ασφαλιστικών μέτρων νομής ή κατοχής. Για αυτό, τα άρθρα 733 και 734 ΚΠολΔ δυσχερώς θα μπορούσαν να εφαρμοσθούν, έστω και αναλόγως, από το Εφετείο, που δικάζει, στο πλαίσιο της διαδικασίας των ασφαλιστικών μέτρων, εφέσεις κατά αποφάσεων που διαγιγνώσκουν οριστικώς ορισμένη διαφορά και δεν λαμβάνουν απλώς ασφαλιστικά μέτρα. Θα ήταν, επομένως, μάλλον επαρκές, αν δεν προβλεπόταν αναλογική εφαρμογή των άρθρων 733 και 734 ΚΠολΔ, αλλά, μετά τη νομοθετική ρύθμιση της προθεσμίας της εφέσεως, η εκδίκασή της ακολουθούσε τη διαδικασία του Εφετείου. Αυτή ακριβώς η νομοθετική τεχνική ακολουθείται άλλωστε στις περιπτώσεις, στις οποίες εκδικάζεται έφεση κατά αποφάσεως, η οποία, με βάση της διαδικασίας ασφαλιστικών μέτρων, προβαίνει στην οριστική διάγνωση δικαιώματος.

Προβλέπεται, επίσης, ότι η απόφαση του Εφετείου δεν υπόκειται σε άλλο τακτικό ή έκτακτο ένδικο μέσο. Η εφετειακή απόφαση δεν προσβάλλεται επομένως με αίτηση αναιρέσεως ή αναψηλαφήσεως. Δεν μπορεί όμως να αποκλεισθεί, όπως ίσως θα μπορούσε να υποτεθεί από την ευρεία διατύπωση της προτεινόμενης διατάξεως, η άσκηση, κατ' αυτής, ανακοπής ερημοδικίας, όπως, λ.χ., όταν ο εφεσίβλητος δεν κλήθηκε στη συζήτηση της εφέσε-

ως. Αποκλεισμός του ενδίκου αυτού μέσου θα ήταν αντίθετος προς την ανάγκη να διαφυλάσσεται σε κάθε περίπτωση το δικαίωμα ακροάσεως (20 παρ. 1 Συντ.).

3. Σύμφωνα με το εδ. γ', η απόφαση του Μονομελούς Πρωτοδικείου εκτελείται μόνο μετά την καταβολή ή παρακατάθεση του δικαστικά προσδιορισμένου ποσού της αποζημίωσης. Ορίζεται επίσης ρητά ότι δικαιούχος της αποζημίωσης είναι ο εκάστοτε νόμιμος κάτοχος του ακινήτου. Επομένως, για να είναι δυνατή η εκτέλεση της αποφάσεως, πρέπει να υπάρξει προσήκουσα καταβολή, πρέπει δηλαδή να γίνει η καταβολή προς τον δανειστή (417 εδ. 1 ΑΚ), λ.χ. τον μισθωτή ή τον νόμιμο κάτοχο του ακινήτου. Αν, συνεπώς, το ακίνητο ήταν μισθωμένο, χωρίς αυτό να είναι γνωστό σε αυτούς που υπέβαλαν την αίτηση, θα ήταν δυνατό να δημιουργηθούν προβλήματα κατά την εκτέλεση της αποφάσεως, αφού η καταβολή της ορισθείσας αποζημίωσης δεν θα ήταν προσήκουσα. Για την αποφυγή τέτοιων παρελκυστικών τακτικών δεν θα ήταν, ίσως, άσκοπο να προβλεφθεί ρητώς ότι, σε περίπτωση που η νόμιμη κατοχή του ακινήτου ανήκει σε τρίτον χωρίς αυτό να είναι γνωστό στους αιτούντες, δεκτικός καταβολής είναι και ο κύριος του ακινήτου (417 εδ. 1 ΑΚ), ώστε να είναι δυνατή η αδιατάρακτη συνέχιση της διαδικασίας αναγκαστικής εκτελέσεως.

Αθήνα, 2 Δεκεμβρίου 2003

Οι Εισηγητές

Αχιλλέας Σκόρδας (I)
Επικ. Καθηγητής Νομικής
Παν/μίου Αθηνών
Προϊστάμενος του Τμήματος
Διεθνών και Αμυντικών
Μελετών

Στέλιος Κουσουλής (II)
Επικ. Καθηγητής Νομικής
Παν/μίου Αθηνών
Προϊστάμενος του Α' Τμήματος
Νομοτεχνικής Επεξεργασίας

Ο Προϊστάμενος της Α' Διεύθυνσης
Επιστημονικών Μελετών
Αντώνης Μ. Παντελής
Καθηγητής Νομικής Πανεπιστημίου Αθηνών

Ο Πρόεδρος του Επιστημονικού Συμβουλίου
Καθηγητής Κώστας Μαυριάς